

INNOWACJA PEDAGOGICZNA „Do czwartej klasy – skok, czy krok? Przekroczenie progu edukacyjnego między edukacją wczesnoszkolną, a systemem klasowo-lekcyjnym.”

Innowacja organizacyjna dla uczniów klas trzecich szkoły podstawowej.

Autor: Monika Koziół, nauczyciel w Szkole Podstawowej nr 96 im. Ireny Kosmowskiej w Warszawie

I. UZASADNIENIE WPROWADZENIA

Uczniowie klas trzecich napotykają wiele różnorodnych problemów przechodząc do klasy czwartej. W sferze organizacyjnej muszą odnaleźć się w systemie klasowo – lekcyjnym (wydzielone przedmioty na kolejnych jednostkach lekcyjnych, zmiana sal na poszczególne lekcje, wielu różnych nauczycieli). Wiąże się to z opanowaniem wielu umiejętności, które nie są kształtowane w klasach 1-3, np. spakowanie się po lekcji i przejście do innej sali, samodzielność w poruszaniu się po całej szkole, samodzielne przygotowanie się do zajęć (w klasach 1-3 większość przyborów szkolnych jest przechowywana i pozostaje w dyspozycji nauczyciela: plastyczno-techniczne, podręczniki i ćwiczenia, instrumenty muzyczne i to nauczyciel decyduje o ich przygotowaniu przed zajęciami). Nie ma podziału na przedmioty szkolne, nauczyciel decyduje czy np. muzyka będzie w poniedziałek, czy w czwartek, stąd dzieci nie uczą się przynoszenia odpowiednich podręczników czy zeszytów określonego dnia, nie uczą się systematycznego pakowania tornistrów na dany dzień wg określonego planu. Nie uczą się również właściwego gospodarowania czasem związanym z przygotowaniem się do zajęć (trzeba na określony dzień tygodnia coś przygotować, powtórzyć, nauczyć się). Nauczyciel w klasach 1-3 swobodnie i zgodnie z potrzebami dzieci reguluje czasem nauki, zabawy, zajęć, przeznaczonym na posiłki. Po przejściu do klasy czwartej wielu uczniów ma kłopoty z odnalezieniem się w nowej sytuacji. Brakuje im osoby kierującej ich działaniami, nadzorującej czas, wydającej polecenia. Dzieci w początkowym okresie mało sprawnie przemieszczają się z sali do sali, spóźniają się na lekcje, nie zdążają zjeść posiłków, co potęguje ich poczucie zagubienia w ilości nowych obowiązków i zmian, którym muszą podołać. Nauczyciele przedmiotowcy sygnalizują również problemy z dyscypliną, nieumiejętność prowadzenia zeszytów przedmiotowych, niemożność podołania zwiększonej liczbie obowiązków związanych z solidnym przygotowaniem się do zajęć (przepakowanie tornistra tak, aby znalazły się w nim rzeczy potrzebne na dany dzień, odrobienie pracy domowej czy powtórzenie wiadomości z poprzedniej lekcji, doczytanie czegoś z podręcznika, samodzielne poszerzenie wiadomości). W przypadku absencji szkolnej to rodzice organizują uzupełnianie zaległości szkolnych, które zwykle ograniczone jest do wypełnienia luk w ćwiczeniach. Zdarza się, że rodzice wnoszą dzieciom tornistry pod drzwi klasy, odprowadzają je pod klasę, oczekują przed drzwiami na koniec zajęć.

W wyniku tych obserwacji powstał program „Do czwartej klasy – skok czy krok?” Ma on spowodować, że uczniowie tegorocznych klas trzecich nie napotkają trudności na przejściu z edukacji wczesnoszkolnej do systemu klasowo – lekcyjnego, a okres ich adaptacji do nowych warunków nauki będzie krótszy.

II. CELE INNOWACJI

1. Wyposażenie uczniów klas trzecich w następujące umiejętności:
  - a. umiejętność pakowania się na dany dzień według planu lekcji
  - b. umiejętność samodzielnego poruszania się po szkole
  - c. umiejętność właściwego gospodarowania czasem przerwy międzylekcyjnej
  - d. umiejętność samodzielnego przygotowania się do zaplanowanych zajęć
  - e. umiejętność samodzielnego pozyskania informacji o tym, co działo się w szkole w czasie nieobecności ucznia i uzupełnienia braków
2. Wyrobienie w uczniach nawyków:
  - a. przygotowywania się do konkretnych zajęć (przygotowania stolika, spakowania niepotrzebnych książek do plecaka)
  - b. samodzielnego przychodzenia na zajęcia i schodzenia do szatni/świetlicy po zajęciach
  - c. samodzielnego schodzenia na obiad o określonej godzinie
  - d. samodzielnego przechodzenia do określonych sal, miejsc oczekiwania na zajęcia

- e. samodzielnego informowania się u kolegów o materiał do uzupełnienia po nieobecności, uzupełniania notatek w zeszytach, przygotowywania materiałów
  - f. punktualności
  - g. interesowania się innymi – nieobecnymi, mającymi jakieś kłopoty w nauce; korzystania z systemu samopomocy
3. Trening umiejętności:
- a. szybkiego pisania, zwiększanie tempa pisania
  - b. korzystania z toalety głównie w czasie przerw śródlekcyjnych, ograniczanie wychodzenia do toalety w czasie zajęć do niezbędnego minimum
  - c. jedzenia drugiego śniadania głównie w czasie przerw śniadaniowych
  - d. pozostawiania swojego miejsca pracy, sali lekcyjnej w porządku
  - e. samodzielnego zapisywania prac domowych, terminów sprawdzianów
  - f. korzystania z konta w Librusie – w szczególności z Terminarza, Ogłoszeń

III. OPIS INNOWACJI

Adresaci: uczniowie klas 3a, 3b

Wykonawcy: nauczyciele uczący w obu klasach

Miejsce realizacji: Szkoła Podstawowa Nr 96, Warszawa

Termin realizacji: 24.02.2020 – 05.06.2020

Sprzymierzeńcy: Dyrekcja szkoły, nauczyciele, rodzice uczniów klas III

Nowatorstwo innowacji

Nowatorstwo innowacji polega na:

- wydzieleniu z edukacji wczesnoszkolnej poszczególnych przedmiotów i stałym osadzeniu ich w tygodniowym planie lekcyjnym;
- wprowadzeniu zeszytów przedmiotowych do wszystkich przedmiotów;
- wprowadzeniu sprawdzianów z poszczególnych przedmiotów w miejsce comiesięcznych sprawdzianów zintegrowanych, stosowanie kartkówki jako formy sprawdzenia wiadomości
- zorganizowaniu spotkań uczniów klas trzecich i czwartych poświęconych wymianie doświadczeń;
- zorganizowaniu klasom trzecim lekcji np. języka polskiego i matematyki z nauczycielami – przedmiotowcami; oglądanie takich lekcji klas czwartych;
- zorganizowaniu wspólnych działań klas trzecich i czwartych (np. wspólna dyskoteka, zawody sportowe, wycieczka) służących lepszemu poznaniu się;
- zorganizowaniu w klasach trzecich systemu samopomocy.

Harmonogram działań

Luty:

- Wydzielenie godzin na poszczególne edukacje – przedmioty z godzin edukacji wczesnoszkolnej, korekta planu zajęć
- Założenie zeszytów przedmiotowych lub przekazanie ich do domu
- Spotkanie z rodzicami i zorganizowanie systemu samopomocy kasowej

Marzec:

- Wprowadzanie nowych zasad pracy i utrwalanie ich (we współpracy z rodzicami)
- Ćwiczenia podnoszące sprawność i szybkość pisania, test szybkości pisania
- Spotkanie z klasą czwartą
- Prelekcja dla rodziców o wadze przejścia przez próg edukacyjny przez ich dziecko

Kwiecień:

- Wprowadzanie nowych zasad pracy i utrwalanie ich (we współpracy z rodzicami)
- Zaplanowanie i przygotowanie wspólnego przedsięwzięcia z klasą czwartą

- Obejrzenie lekcji w klasie czwartej
- Kształtowanie umiejętności szybkiego pisania, notowania; test szybkości pisania

Maj:

- Wprowadzanie nowych zasad pracy i utrwalanie ich (we współpracy z rodzicami)
- Przeprowadzenie lekcji w klasach trzecich przez nauczycieli z klas starszych
- Kształtowanie umiejętności szybkiego pisania, notowania; test szybkości pisania
- Zrealizowanie wspólnego przedsięwzięcia z klasami czwartymi

Czerwiec:

- Zorganizowanie uczniom i rodzicom spotkania z nowym wychowawcą

Metody i formy pracy, prowadzenia zajęć

- Obserwacja,
- Pokaz,
- Metody słowne: rozmowa, dyskusja, objaśnienia,
- Metody czynne – oparte na działalności dzieci
  - Metoda samodzielnych doświadczeń
  - Metoda kierowania własną działalnością dziecka
  - Metoda zadań stawianych dziecku
  - Metoda ćwiczeń
- Metody interaktywne: burza mózgów, krąg, gry dramowe
- Techniki: rysunek, zabawy ruchowe, kula śniegowa
- Formy pracy
  - Zespołowa
  - Grupowa (zróżnicowana i jednolita)
  - Indywidualna (zróżnicowana i jednolita)

IV. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- usamodzielnienie trzecioklasistów
- przygotowanie na zmianę systemu nauki
- uodpornienie na stres związany z przejściem do klasy czwartej
- wszechstronne przygotowanie do spełnienia nowych wymagań
- podniesienie poziomu samooceny i pewności siebie

V. EWALUACJA

- Ankieta dla uczniów
- Ankieta dla rodziców
- Ankieta dla nauczycieli

Badania ankietowe zostaną przeprowadzone na wstępie wprowadzania innowacji, aby doprecyzować potrzeby i oczekiwania uczestników, na koniec roku szkolnego oraz w listopadzie kolejnego roku szkolnego, aby sprawdzić jej skuteczność.

- Obserwacja bieżąca
- Analiza wyników testów szybkości pisania
- Ocena skuteczności działań na podstawie spostrzeżeń nauczycieli poczynionych w kolejnym roku szkolnym, w kasie czwartej